

Industriell ekonomi

/Industrial Engineering and Management/

Forskarutbildningsämnet Industriell ekonomi omfattar följande ämnesområden:

- **Industriell ekonomi med inriktning mot ekonomiska informationssystem**
/Industrial Engineering and Management with specialization in Economic Information Systems/
/SCB kod 10202/
- **Industriell ekonomi med inriktning mot industriell marknadsföring**
/Industrial Engineering and Management with specialization in Industrial Marketing/
/SCB kod 21199/
- **Industriell ekonomi med inriktning mot industriell organisation**
/Industrial Engineering and Management with specialization in Industrial Management/
/SCB kod 21199/
- **Industriell ekonomi med inriktning mot kvalitetsteknik**
/ Industrial Engineering and Management with specialization in Quality Technology and Management/
/SCB kod 20305/
- **Industriell ekonomi med inriktning mot logistik**
/ Industrial Engineering and Management with specialization in Logistics Management/
/SCB kod 20399/
- **Industriell ekonomi med inriktning mot produktionsekonomi**
/ Industrial Engineering and Management with specialization in Operations Management/
/SCB kod 21199/

Ämnesbeskrivning

Forskarutbildningsämnet Industriell ekonomi fokuserar på teoretisk och praktisk kunskapsbildning central för ledning av innovation, produktion, logistik, kvalitetsutveckling, ekonomiska informationssystem och marknadsföring i etablerade och framväxande industrier och organisationer. I centrum står affärsutveckling, organisationsutveckling och utveckling av effektiva processer i olika typer av verksamheter samt hur man skapar förutsättningar för utveckling av varor och tjänster, teknikutveckling och hållbar tillväxt och lönsamhet i industriella företag men också inom handel, offentlig och ideell sektor.

Ämnet karakteriseras av en mångfald av ansatser på olika analysnivåer. En utgångspunkt är organisationen (koncernen/affärsområdet/avdelningen/projektet) och dess verksamhet, men ämnet inkluderar också studier av t.ex. branschstrukturer, företagsnätverk och omvandlingsprocesser vilka skär över flera organisationer i tid och rum samt studier ur ett medarbetar- och andra intressenters perspektiv.

Forskarutbildningsämnet Industriell ekonomi inrymmer de ämnesområden som nämns ovan och som beskrivs i detalj i slutet av detta dokument.

Behörighet och urval

Den grundläggande behörigheten samt allmänna principer för urval anges i fakultetens *Studiehandbok för utbildning på forskarnivå*.

Särskild behörighet

Behörig att antas till forskarutbildning i Industriell ekonomi är den som uppfyller kraven för examen på avancerad nivå med minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå med anknytning till den specifika inriktningen för forskarutbildningen. I dessa 60hp ska ingå ett självständigt arbete med en omfattning av minst 30 hp inom ett område relevant för forskarutbildningsämnet.

Examen

Forskarutbildning Industriell ekonomi leder till en doktorsexamen eller licentiatexamen. Den senare kan också utgöra en etapp i forskarutbildningen. Licentiatexamen omfattar 120 högskolepoäng varav kurser motsvarar studier om 40-60 högskolepoäng och avhandlingsarbetet motsvarar studier om 60-80 högskolepoäng. Doktorsexamen omfattar 240 högskolepoäng varav kurser motsvarar studier om 60-90 högskolepoäng och avhandlingsarbetet motsvarar studier om 150-180 högskolepoäng. Fördelningen mellan kurspoäng och avhandlingspoäng regleras i den första individuella studieplan som upprättas.

Utbildningens mål och genomförande

Gemensamma mål och syften med utbildning på forskarnivå anges i inledningen av fakultetens *Studiehandbok för utbildning på forskarnivå* samt i högskoleförordningens examensordning (återgiven i bilaga till *Studiehandboken*).

Utbildning på forskarnivå i ämnet Industriell ekonomi ger en forskarstuderande förutsättningar att uppfylla samtliga examensmål. Utbildningen består av avhandlingsarbete, kurser, deltagande i seminarier, medverkan vid nationella och internationella konferenser samt samverkan med industrin.

Utbildningen ger forskarstuderande bred kunskap och förståelse inom forskningsområdet Industriell ekonomi genom att forskarstuderande deltar i olika typer av seminarier, deltar i breddningskurser från de olika inriktningarna inom forskarutbildningsämnet samt deltar i undervisningen av grundutbildningskurser inom området Industriell ekonomi. För forskarstuderande med egen undervisning ingår även en grundläggande kurs i universitetspedagogik som ett obligatorium.

Den forskarstuderande förvärvar djup kunskap och förståelse inom ämnet Industriell ekonomi och i synnerhet inom sin forskningsinriktning genom att aktivt delta i fördjupningskurser inom den specifika inriktningen, utföra ett självständigt forskningsarbete inom ett eller flera forskningsprojekt samt delta i diskussioner vid seminarier och konferenser etc.

Den forskarstuderande utvecklar förtrogenhet med vetenskaplig metodik genom egen forskning, och genom att genomgå en fakultetsobligatorisk kurs i forskningsmetodik, ämnesgemensamma obligatoriska metodkurser och institutionsgemensamma forskarutbildningsaktiviteter eller på annat sätt förvärvar motsvarande kunskaper.

Forskarstuderande i Industriell ekonomi förvärvar färdigheter och förmågor genom att:

- självständigt planera och genomföra sitt forskningsarbete.
- bedriva forskningsarbete parallellt med kursbundna studier.

- under studietiden ta del i den vetenskapliga verksamhet som bedrivs vid institutionen och bevista seminarier, workshops och gästföreläsningar etc.
- minst en gång per år redovisa hittills uppnådda resultat och planer för det fortsatta avhandlingsarbetet vid ett seminarium.
- delta vid internationella konferenser och presentera sin egen forskning för att träna sin förmåga att presentera inför kollegor från sitt eget och angränsande forskningsfält och att kritiskt granska både sin egen forskning och de andra deltagarnas forskningsarbete.

Värderingsförmågor och förhållningssätt utvecklas i Industriell ekonomi genom att den forskarstuderande genomgår kurser i forskningsetik, deltar i olika typer av seminarier samt deltar i institutionsgemensamma forskarutbildningsaktiviteter. Forskarstuderande inom Industriell ekonomi visar intellektuell självständighet genom att skriva och försvara en licentiat- och/eller doktorsavhandling.

Avhandling

Ämnet för avhandlingen väljs i samråd med handledare. För licentiatexamen ska den studerande författa en vetenskaplig avhandling som ska försvaras vid ett offentligt seminarium. Avhandlingen ska visa den studerandes förmåga att systematiskt belysa en problemställning med vetenskapliga metoder.

För doktorsexamen ska den studerande författa en vetenskaplig avhandling, som försvaras vid en offentlig disputation. Avhandlingen kan antingen vara en monografi eller sammanläggningsavhandling. I det senare fallet består avhandlingen av en kortare sammanfattning av forskarstuderandens arbete samt ett antal vetenskapliga artiklar. Antalet artiklar kan variera beroende på studentens egen insats i respektive arbete och artiklarnas omfattning och vetenskapliga bidrag. En normal sammanläggningsavhandling består av 4-6 artiklar varav minst 2 artiklar accepterats för publicering i internationella vetenskapliga tidskrifter och/eller böcker, samt ytterligare 2-4 artiklar som är i nivå för internationell vetenskaplig publicering. I en sammanläggningsavhandling ska det tydligt framgå vad den forskarstuderande själv har gjort och vad andra medförfattare bidragit med.

Individuell studieplan

För varje forskarstuderande ska en individuell studieplan upprättas. Den närmare planeringen av kurser och andra moment görs i samråd med handledaren och dokumenteras i den individuella studieplanen (se *Studiehandbok för utbildning på forskarnivå*, avsnitt 5.3). Studieplanen upprättas senast en månad efter antagningen och revideras minst en gång per år.

Kurser

Fakultetsgemensamma kurskrav

Vetenskapsteori, metodik och etik

Samtliga forskarstuderande ska för att få examen ha genomgått av fakulteten beslutade obligatoriska kurser i metodik/etik eller bedömts inneha motsvarande kompetens.

Pedagogisk utbildning

Alla forskarstuderande som undervisar ska genomgå en grundläggande pedagogisk kurs. Minst 3 högskolepoäng från denna kurs ska ingå i utbildningen på forskarnivå och eventuella resterande poäng ska räknas som institutionstjänstgöring. (se *Studiehandbok för utbildning på forskarnivå*, avsnitt 5.5).

Ämnesgemensamma kurskrav

För forskarstuderande inom ämnet Industriell ekonomi är följande kurser ett obligatorium:

- Grundläggande kurs/kurser i forskningsmetodik, 7,5 hp vilket inkluderar de fakultetsgemensamma obligatoriska kursen i metodik.
- Fördjupande kurser i forskningsmetodik kopplat till egen forskning, 7,5hp.

Tillgodoräknande

Kurser på avancerad nivå kan i vissa fall tillgodoräknas i utbildningen. Högst en tredje del av kurskraven för examen, som inte ingår i det grundläggande eller särskilda behörighetskravet till inriktningen och som är relevanta för utbildningen, får tillgodoräknas. Ansökan om tillgodoräknande görs på avsedd blankett av den forskarstuderande och lämnas till institutionens forskarutbildningsadministration; ansökan tillstyrks eller avstyrks därefter av huvudhandledaren och ett eventuellt positivt beslut om tillgodoräknande tas av forskarstudierektorn. Beslut om avslag rörande begäran om tillgodoräknande får inte fattas av forskarstudierektor, utan endast av fakultetens forskarutbildningsnämnd.

Ämnesområden

Industriell ekonomi med inriktning mot ekonomiska informationssystem

Ämnesområdets huvudfokus är gränslandet mellan ekonomi och IT. Mer precist handlar ämnesområdet dels om hur information överförs från, mellan och till människor, dels om möjligheter och konsekvenser med IT-utnyttjande. Området inkluderar forskning om affärs- och verksamhetsutveckling, kunskaps- och kompetensutveckling, särskilt i verksamheter där IT-utnyttjande är en väsentlig beståndsdel.

Särskilt intresse riktas mot vilken roll strategier och informationssystem har när människor samverkar i olika slags organisationer (företag, myndigheter, förvaltningar och föreningar), nätverk och koalitioner, och samspelet med omgivande ekologier. Perspectives management – att uppfatta och hantera olika intressenters perspektiv – är en väsentlig del i strävan att nå en djupare och mer nyanserad förståelse av de studerade företagserna.

Obligatorisk kurs är:

- Ekonomiska informationssystem klassiker, 7,5 hp

Industriell ekonomi med inriktning mot industriell marknadsföring

Industriell marknadsföring handlar om hur företag och andra organisationer skapar värde tillsammans och gör affärer med varandra (det som i engelskspråkig litteratur kallas för "business to business" – B2B). Det som utbyts mellan organisationer kan vara både produkter och tjänster men även kombinationer av hård- och mjukvara samt tjänster i komplexa system. Ett grundläggande perspektiv inom industriell marknadsföring är att köpare och säljare (och andra aktörer i en marknadskanal) bygger upp långvariga relationer med varandra och att dessa innehåller både tekniska och affärsmässiga aspekter. Industriell marknadsföring ses som en värdeskapande process och kan inkludera aktiviteter som t ex marknadsanalys, marknadsstrategier, produkt- och tjänsteutveckling, försäljning och leverans av erbjudanden. Denna process inbegriper också det omgivande samhället samt hur man kan skapa värde och erbjudanden som är långsiktigt hållbara.

Forskningen inom industriell marknadsföring bedrivs ur både ett strategiskt och operativt perspektiv samt även på en nätverksnivå och har som mål att utveckla ny kunskap så väl som att vara praktiskt relevant och tillämpbart för företag och andra organisationer.

Industriell ekonomi med inriktning mot industriell organisation

Ämnesområdets huvudfokus är industriell organisation, särskilt innovation och entreprenörskap. Innovation inkluderar forskning om innovationsprocesser på individ-, företags-, samt bransch- och systemnivå. Entreprenörskap inkluderar forskning om affärs- och verksamhetsutveckling, särskilt i tidiga faser. Forskningen bedrivs framförallt genom empiriska studier av industriella och/eller kunskapsintensiva organisationer, nätverk och branscher.

Forskningen syftar till att ta fram kunskap som bidrar till en ökad förståelse för olika typer av innovations- och entreprenörskapsprocesser samt för hur de påverkas av företagens organisering och strategier, samspelet mellan olika aktörer, politiska ingripanden och det institutionella ramverket i stort. Forskningen syftar även ofta på att utifrån denna förståelse formulera rekommendationer för till exempel företagsledning och politiska beslutsfattare med avseende på organisation/ledning/stimulans av innovations- och entreprenörskapsprocesser.

Obligatorisk kurs är:

- Klassiker i innovation och entreprenörskap, 7,5 hp

Industriell ekonomi med inriktning mot kvalitetsteknik

Ämnesområdets huvudfokus är forskning om principer, metoder och verktyg för att förbättra existerande produkter och tjänster, att utveckla nya innovativa produkter och tjänster samt att förbättra verksamhetens processer med mål att tillfredsställa såväl kundernas som ägarnas och övriga intressenters behov och förväntningar. Det kvalitetstekniska forskningsfältet utgår från en ledningsfilosofi som styrs av kärnprinciperna ledningens engagemang, kundfokusering, ständiga förbättringar, allas delaktighet och fokus på fakta. Forskningen i området omfattar såväl frågeställningar som rör management för kvalitetsutveckling som tekniska tillämpningar t.ex. statistisk processtyrning och försöksplanering. Forskningen bedrivs inom privat och offentlig sektor.

Industriell ekonomi med inriktning mot logistik

Logistik som forskningsämne handlar om hur företag och organisationer ska förbättra sin lönsamhet, tillväxt och miljömässiga hållbarhet, genom utformning av effektivare logistiksystem och försörjningskedjor (Supply Chains). Forskningen omfattar såväl fysiska materialflöden, in till – genom – och ut från ett företag, samt informationsflöden. Det inkluderar utformning av varuförsörjning, distribution och marknadskanaler och omfattar såväl företagets strategier, strukturer och processer, där logistikstrategin är en del av ett företags affärsmodell. Forskningen vänder sig inte bara till näringslivet utan syftar också till en hög samhällsnytta. Den miljömässiga hållbarheten är mycket viktig liksom att tillämpa logistik på nya och för samhället viktiga områden t.ex. sjukvårdslogistik eller citylogistik.

Industriell ekonomi med inriktning mot produktionsekonomi

Inriktningen produktionsekonomi omfattar hushållning av resurser inom olika verksamheter. Fokus är på frågeställningar i gränslandet mellan ekonomi/management och ingenjörsvetenskap/teknik. Produktionsekonomi syftar till att integrera ansatser från dessa områden, genom att utnyttja metoder och principer från det ena området och anpassa och tillämpa dem inom det andra. Detta sker genom att tillämpa matematiska metoder från ingenjörsvetenskaperna på frågeställningar inom

ekonomi och management, och omvänt att använda ekonomiska metoder och principer för att analysera frågeställningarna av teknisk natur för avvägningar mellan tekniska alternativ. Området är därmed i sig tvärvetenskapligt. Ämnesområdet täcker produktionsekonomiska och finansiella frågeställningar av såväl strategisk som operativ natur inom alla verksamhetstyper.

Övergångsbestämmelser

Ändringar i allmänna studieplanen gäller inte de som redan antagits i ämnet. Byte till den nya studieplanen kan dock ske om både huvudhandledare och forskarstuderande är överens. Detta ska i så fall dokumenteras i den individuella studieplanen.